MIKKELIN KAUPUNKI

Liikelaitos Otavia – Otavan Opisto

AIKUISTEN PERUSOPETUKSEN OPISKELIJAKSI OTTAMISEN PERUSTEET

15.9.2026

1. Tarkoitus ja soveltamisala

Näissä perusteissa määritellään Otavan Opiston järjestämään aikuisten perusopetukseen opiskelijaksi ottamisen edellytykset sekä opiskelijavalinnassa noudatettavat menettelyt.

Perusteita sovelletaan aikuisten perusopetuksen lukutaitovaiheeseen, alkuvaiheeseen ja päättövaiheeseen sekä verkossa toteutettavaan päättövaiheen opetukseen (Nettiperuskoulu).

Aineopiskeluun sovelletaan näiden perusteiden kohtia 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ja 15 soveltuvin osin sekä jäljempänä kohdassa 4 määriteltyjä aineopiskelijaksi ottamisen perusteita.

Opiskelijaksi ottamista koskevat ratkaisut perustuvat ennalta vahvistettuihin, objektiivisiin ja yhdenvertaisesti sovellettaviin perusteisiin. Opiskelijavalinnassa noudatetaan hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaisia hallinnon oikeusperiaatteita sekä yhdenvertaisuuslain (1325/2014) säännöksiä.

Opiskelijavalinnan lähtökohtana on hakijan tämänhetkisen koulutustarpeen arviointi.

Perusopetuslaissa ei säädetä erikseen aikuisten perusopetuksen opiskelijaksi ottamisen yksityiskohtaisista valintaperusteista. Opiskelijaksi ottamisessa noudatetaan perusopetuslakia, muuta soveltuvaa lainsäädäntöä, hallinnon oikeusperiaatteita, yhdenvertaisen kohtelun vaatimusta sekä Opetushallituksen voimassa olevia aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Arvioinnin kohteena on hakijan koulutustarve ja osaaminen sekä se, mitä opetusta Otavan Opisto voi hänelle järjestää. Arvioinnilla ei ratkaista, onko hakija opiskelijaksi sopiva, onko opiskelu hänen kannaltaan tarkoituksenmukaista tai miten hän tulee opinnoissaan menestymään, eikä sitä käytetä hakijoiden asettamiseen keskinäiseen järjestykseen. Arvioinnilla selvitetään hakijan koulutustarve ja aikaisempi osaaminen, niitä vastaava opiskeluvaihe ja toteutustapa sekä tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet. Nettiperuskouluun hakevan osalta arvioinnilla selvitetään lisäksi kohdassa 6 tarkoitetut kyseisen toteutustavan tosiasialliset opiskeluedellytykset.

2. Aikuisten perusopetuksen kohderyhmä

Aikuisten perusopetukseen voidaan ottaa henkilö, joka kuuluu perusopetuslain (628/1998) ja oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaiseen aikuisten perusopetuksen kohderyhmään ja jolla on tarve suorittaa tai täydentää perusopetuksen oppimäärää tai sen osaa.

Aikuisten perusopetus voi opiskelijan osaamistarpeen perusteella sisältää lukutaitovaiheen, alkuvaiheen ja päättövaiheen opintoja. Aikuisten perusopetuksessa voidaan suorittaa myös yhden tai useamman perusopetuksen oppiaineen oppimäärä.

Opetus, oppikirjat ja muu oppimateriaali, työvälineet ja työaineet ovat opiskelijalle maksuttomia siten kuin perusopetuslain 46 §:ssä säädetään. Oppivelvollisen oikeudesta maksuttomaan koulutukseen säädetään lisäksi oppivelvollisuuslaissa.

Aikuisten perusopetuksen opintojen suorittamisen enimmäisajasta säädetään perusopetuslaissa. Enimmäisaika otetaan huomioon henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa laadittaessa. Enimmäisaikaa ei sellaisenaan käytetä opiskelijaksi ottamisen esteenä.

3. Kohderyhmään kuuluminen ja ikä

Aikuisten perusopetukseen voi osallistua sen jälkeen, kun perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusopetuksen suorittaminen on päättynyt. Käytännössä aikuisten perusopetukseen voidaan siirtyä sen kalenterivuoden syyslukukauden alusta, jona hakija täyttää 17 vuotta.

Tästä poiketen oppivelvollinen, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavat opinnot mutta jolta puuttuu perusopetuksen jälkeisen koulutuksen suorittamiseksi riittävä suomen tai ruotsin kielen taito, voi suorittaa oppivelvollisuutta aikuisten perusopetuksessa sen mukaan kuin oppivelvollisuuslain 5 §:ssä säädetään.

Oppivelvollisen hakijan osalta otetaan lisäksi huomioon oppivelvollisuuslain säännökset oppivelvollisen hakeutumisesta koulutukseen, asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuusta sekä koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuuksista.

4. Opiskelijaksi ottamisen edellytykset

Aikuisten perusopetuksen koko oppimäärää tai sen vaihetta suorittavaksi opiskelijaksi otetaan hakija, joka täyttää seuraavat edellytykset:

1. Kohderyhmä. Hakija kuuluu kohdissa 2 ja 3 tarkoitettuun aikuisten perusopetuksen kohderyhmään.

2. Koulutustarve. Hakijalla on tarve suorittaa perusopetuksen oppimäärä tai sen puuttuva osa.

3. Koulutuksen kohdentuminen. Hakijan koulutustarpeeseen voidaan vastata Otavan Opiston järjestämällä aikuisten perusopetuksella. Arvio koskee sitä, kuuluuko hakijan tarvitsema koulutus Otavan Opiston järjestämän aikuisten perusopetuksen piiriin.

4. Opintojen tavoite. Hakijalle voidaan määritellä aikuisten perusopetuksen tavoitteiden mukainen opiskelutavoite ja laatia henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

5. Lähtötason selvittäminen. Hakijan lähtötaso, koulutustarve ja aikaisempi osaaminen voidaan riittävästi selvittää hakemuksen, hakijan toimittamien asiakirjojen, haastattelun, mahdollisen lähtötason arvioinnin/osaamiskartoituksen sekä muun käytettävissä olevan selvityksen perusteella.

Kaikkia hakijoita arvioidaan samojen periaatteiden mukaisesti hakijan yksilöllinen tilanne huomioon ottaen.

Edellytykset täyttävä hakija otetaan opiskelijaksi, jollei jäljempänä tässä kohdassa tarkoitetusta opiskelupaikkojen rajaamisesta muuta johdu.

Opiskelijaksi ottamisen yhteydessä määritellään se opiskeluvaihe ja toteutustapa, johon hakija hänen hakemuksensa ja kohdassa 5 tarkoitetun selvityksen perusteella otetaan.

Opiskelupaikkojen rajaaminen ja etusijaperusteet

Opiskelupaikkojen määrää voidaan rajata, jos se on käytettävissä olevan rahoituksen, opetusresurssien tai muiden koulutuksen järjestämisedellytysten vuoksi välttämätöntä.

Rajatusta opiskelupaikkamäärästä ja sitä täydentävistä etusijaperusteista päättää Mikkelin kaupungin sivistyslautakunta Liikelaitos Otavian johtokunnan esityksestä, jollei toimivallasta ole hallintosäännössä tai sen nojalla muutoin määrätty.

Opiskelupaikkamäärä ja etusijaperusteet on vahvistettava ja julkaistava ennen haun alkamista. Hakijoita ei aseteta keskinäiseen järjestykseen sellaisilla perusteilla, joita ei ole vahvistettu ja julkaistu ennen opiskelijavalintaa.

Etusijaperusteina voidaan käyttää ainoastaan perusteita, joilla on objektiivinen ja oikeasuhtainen yhteys aikuisten perusopetuksen tarkoitukseen ja hakijan koulutustarpeeseen. Tällaisia voivat olla erityisesti:

- hakijan koulutustarpeen laajuus ja kiireellisyys;
- perusopetuksen oppimäärän puuttuminen kokonaan tai olennaisilta osin;
- oppivelvollisuuden suorittamiseen liittyvä koulutustarve; sekä
- hakemuksen saapumisajankohta silloin, kun hakijoiden koulutustarpeessa ei ole muuta valinnan kannalta merkityksellistä eroa.

Etusijaperusteita sovellettaessa arvioidaan hakijoiden koulutustarvetta kokonaisuutena. Pelkkä hakeutuminen tiettyyn aikuisten perusopetuksen vaiheeseen ei sellaisenaan muodosta etusijaa toiseen opiskeluvaiheeseen hakevaan nähden.

Jatkuvassa haussa opiskelupaikat täytetään lähtökohtaisesti edellytykset täyttävien hakijoiden hakemusten käsittelyjärjestyksessä. Jos opiskelupaikkojen määrä on rajattu ja useita ratkaisuvalmiita hakemuksia käsitellään samanaikaisesti, sovelletaan ennalta vahvistettuja etusijaperusteita.

Jo tehtyä opiskelijaksi ottamista koskevaa päätöstä ei muuteta myöhemmin vireille tulleen hakemuksen perusteella.

Aineopiskelijaksi ottaminen

Aineopiskelijaksi voidaan ottaa henkilö, jolla on tarve suorittaa tai täydentää yhden tai useamman perusopetuksen oppiaineen oppimäärää ja jonka tarvitsemia opintoja Otavan Opisto järjestää.

Aineopiskelijaksi ottamisen harkinnassa otetaan huomioon hakijan ilmoittama koulutustarve, aikaisemmin suoritetut opinnot sekä se, voidaanko koulutustarpeeseen vastata Otavan Opiston järjestämällä aineopiskelulla.

Jos aineopiskelupaikkojen määrä on rajattu, sovelletaan, mitä edellä opiskelupaikkojen rajaamisesta ja etusijaperusteista määrätään.

5. Lähtötason, koulutustarpeen ja aikaisemman osaamisen arviointi

Ennen opiskelun aloittamista selvitetään hakijan lähtötaso, koulutustarve ja aikaisemmin hankittu osaaminen siinä laajuudessa kuin se on opiskelun suunnittelun ja opiskelijaksi ottamista koskevan asian ratkaisemisen kannalta tarpeellista.

Selvittämisessä voidaan käyttää:

- hakemuksessa annettuja tietoja;
- aikaisempia todistuksia ja muita opintoja koskevia asiakirjoja;
- haastattelua;
- luku- ja kirjoitustaidon kartoitusta;
- opetuskielen osaamisen arviointia;
- aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista; sekä
- muuta asian ratkaisemisen tai opiskelun suunnittelun kannalta tarpeellista selvitystä.

Lähtötason arvioinnin tarkoituksena on määrittää hakijalle hänen koulutustarvettaan ja aikaisempaa osaamistaan vastaava opiskeluvaihe ja toteutustapa sekä suunnitella tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet.

Nettiperuskouluun hakevan osalta arvioinnissa selvitetään lisäksi liitteessä A kuvatulla tavalla, täyttyvätkö kohdassa 6 tarkoitetut kyseisen toteutustavan edellytykset.

Arvioinnilla ei ratkaista, onko hakija opiskelijaksi sopiva, eikä sitä käytetä hakijan motivaation arviointiin, hakijoiden asettamiseen keskinäiseen järjestykseen tai tulevan opiskelumenestyksen ennakoimiseen.

Hakijaa ei jätetä ottamatta aikuisten perusopetukseen heikon kielitaidon, puutteellisten opiskelutaitojen tai muun tuen tarpeen perusteella, jos hänen koulutustarpeeseensa voidaan vastata aikuisten perusopetuksen keinoin.

Hakijalle varataan kohtuullinen mahdollisuus osallistua tässä kohdassa tarkoitettuun asian selvittämiseen. Yksittäinen tavoittamatta jääminen ei ole peruste katsoa, ettei asiaa voida selvittää.

6. Opiskeluvaiheen ja toteutustavan määräytyminen

Hakijan kielitaito, aikaisempi osaaminen, tuen tarve ja muut opiskelun kannalta merkitykselliset lähtökohdat vaikuttavat siihen, mihin aikuisten perusopetuksen vaiheeseen ja millä toteutustavalla opinnot voidaan aloittaa.

Opiskelijaksi ottamista koskeva ratkaisu tehdään hakemuksen ja hakijan kanssa tehdyn selvityksen perusteella. Hakijalle ei tehdä päätöstä sellaisesta toteutustavasta, johon hän ei ole hakenut tai johon hän ei asian selvittämisen aikana ole ilmoittanut hakevansa.

Riittämätön opetuskielen taito ei sellaisenaan ole peruste jättää hakijaa ottamatta aikuisten perusopetukseen, vaan hakijan mahdollisuudet aloittaa opinnot hänen lähtötasoaan vastaavassa opiskeluvaiheessa selvitetään.

Nettiperuskoulu

Nettiperuskoulu on pääosin itsenäiseen verkko-opiskeluun perustuva aikuisten perusopetuksen päättövaiheen toteutustapa.

Nettiperuskoulussa opiskelevalta edellytetään sellaista opetuskielen eli suomen kielen taitoa sekä itsenäisen verkko-opiskelun valmiutta, että hän kykenee opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisilla suomenkielisillä oppimateriaaleilla ja suorittamaan opintoja pääosin verkko-opiskeluna.

Vaatimus koskee Nettiperuskoulun toteutustavan tosiasiallisia opiskeluedellytyksiä eikä hakijan kuulumista aikuisten perusopetuksen kohderyhmään.

Edellytysten täyttymistä arvioidaan liitteessä A kuvatulla ja hakijoihin yhdenmukaisesti sovellettavalla menettelyllä.

Jos hakijan valmiudet eivät arvioinnin perusteella riitä Nettiperuskoulun toteutustapaan, ennen ratkaisua selvitetään, voidaanko opiskeluedellytykset turvata kohtuudella järjestettävällä ohjauksella, tukitoimilla tai yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitetuilla kohtuullisilla mukautuksilla.

Jos tarvittavilla toimilla voidaan turvata hakijan tosiasialliset mahdollisuudet opiskella Nettiperuskoulussa, hakija voidaan ottaa Nettiperuskouluun ja tarvittavat toimet otetaan huomioon opiskelun suunnittelussa.

Jos Nettiperuskoulun toteutustavan edellytykset eivät täyty myöskään ohjauksen, tuen tai kohtuullisten mukautusten avulla, hakijalle selvitetään hänen lähtötasoaan ja koulutustarvettaan vastaavat muut Otavan Opiston järjestämät aikuisten perusopetuksen opiskeluvaiheet ja toteutustavat.

Hakijalle varataan tällöin kohtuullisessa määräajassa mahdollisuus täydentää tai muuttaa hakemustaan koskemaan hakijan koulutustarvetta vastaavaa muuta opiskeluvaihetta tai toteutustapaa. Hakijalle ilmoitetaan määräaika ja se, että hakemus ratkaistaan alkuperäisen sisältöisenä, jos hän ei ilmoita kantaansa määräajassa.

Jos hakija pitää hakemuksensa kohdistettuna yksinomaan Nettiperuskouluun eikä tämän toteutustavan edellytyksiä ole, hakemus ratkaistaan sen mukaisena. Ennen kielteistä päätöstä hakijaa kuullaan kohdassa 9 tarkoitetulla tavalla.

Hakijaa ohjataan tällöin ensisijaisesti muiden koulutuksen järjestäjien järjestämään aikuisten perusopetukseen ja tarvittaessa muuhun hänen koulutustarvettaan vastaavaan koulutukseen tai palveluun.

Näissä perusteissa kohtuullisilla mukautuksilla tarkoitetaan yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettuja yksittäistapauksessa tehtäviä järjestelyjä, joilla turvataan vammaisen hakijan ja opiskelijan yhdenvertaiset mahdollisuudet. Kohtuullinen mukautus ei muuta opintojen tavoitteita, sisältöjä eikä arvioinnin kohdetta, vaan poistaa niiden saavuttamista haittaavan esteen. Kohtuullisella mukautuksella ei siten tarkoiteta oppimäärän tai osaamisen arvioinnin mukauttamista.

7. Ohjaus, tuki ja kohtuulliset mukautukset

Opiskelijaksi ottamista valmisteltaessa selvitetään tarpeellisessa laajuudessa, millaista ohjausta ja tukea hakija tarvitsee opintojensa aloittamiseksi ja niissä etenemiseksi.

Vammaisen hakijan yhdenvertaisten opiskelumahdollisuuksien turvaamiseksi tehdään yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitetut kohtuulliset mukautukset. Mukautusten tarve selvitetään ja

mahdolliset mukautukset arvioidaan ennen sellaista kielteistä ratkaisua, johon hakijan vammaisuuteen liittyvillä olosuhteilla on vaikutusta.

Opiskelijan oikeudesta opetukseen, ohjaukseen ja tukeen säädetään perusopetuslaissa siltä osin kuin sen säännöksiä sovelletaan aikuisten perusopetukseen.

Tuen tarve ei sellaisenaan ole opiskelijaksi ottamisen este, vaan se otetaan huomioon opiskeluvaiheen, toteutustavan ja opiskelun tukitoimien suunnittelussa.

8. Aikaisempi opiskelu, opintojen keskeytyminen ja eronneeksi katsominen

Aikaisempi opiskelu Otavan Opiston tai muun koulutuksen järjestäjän aikuisten perusopetuksessa, opintojen keskeytyminen tai opiskelijan aikaisempi eronneeksi katsominen ei sellaisenaan estä opiskelijaksi ottamista uudelleen eikä muodosta määräaikaista tai pysyvää estettä uudelle opiskeluoikeudelle.

Aikaisempaa eronneeksi katsomista ei käytetä kurinpidollisena seuraamuksena eikä sellaisenaan uuden opiskelijavalinnan hylkäysperusteena.

Kun aikaisemmin opintonsa keskeyttänyt tai eronneeksi katsottu henkilö hakee uudelleen opiskelijaksi, hänen kanssaan voidaan järjestää keskustelu, jossa selvitetään opiskelun suunnittelun kannalta tarpeellisessa laajuudessa:

- aikaisemman opiskelun keskeytymiseen vaikuttaneita seikkoja;
- hakijan tämänhetkistä koulutustarvetta ja tilannetta;
- aikaisemman opiskelujakson jälkeen tapahtuneita muutoksia;
- hakijan tavoitteita; sekä
- opiskelun onnistumiseksi tarvittavia ohjaus- ja tukitoimia.

Aikaisemmasta opiskeluhistoriasta saatavaa tarpeellista tietoa voidaan käyttää opiskelun suunnittelussa, henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisessa sekä tarvittavan ohjauksen, tuen ja opintojen etenemisen seurannan määrittämisessä.

Jos opiskelijan uuden opiskeluoikeuden aikana perusopetuslain 46 a §:ssä säädetyt eronneeksi katsomisen edellytykset täyttyvät, eronneeksi katsomista koskeva asia käsitellään erillisenä hallintoasiana perusopetuslain mukaisesti.

Oppivelvollisen opiskelijan osalta noudatetaan lisäksi oppivelvollisuuslain säännöksiä asian selvittämisestä sekä oppivelvollisen tilanteeseen liittyvistä ilmoituksista ja muista velvollisuuksista.

9. Hakijan kuuleminen ja asian selvittäminen

Opiskelijaksi ottamista koskeva asia selvitetään hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla.

Jos hakemus on puutteellinen, hakijalle varataan hallintolain mukaisesti tilaisuus täydentää hakemustaan kohtuullisessa määräajassa silloin, kun puutteella on merkitystä asian ratkaisemisen kannalta.

Ennen kielteisen opiskelijaksi ottamista koskevan päätöksen tekemistä hakijalle varataan hallintolain 34 §:n mukainen tilaisuus tulla kuulluksi, jollei kuuleminen ole lain mukaan tarpeetonta.

Samoin hakijaa kuullaan, jos asian selvittämisessä on ilmennyt sellaisia hakijan hakemuksesta poikkeavaa opiskeluvaihetta tai toteutustapaa koskevia seikkoja, joilla voi olla vaikutusta hänen hakemuksensa ratkaisemiseen.

Hakijalle kerrotaan kuulemisen yhteydessä ne keskeiset seikat ja selvitykset, jotka voivat vaikuttaa ratkaisuun, ja hänelle varataan kohtuullinen aika esittää oma selvityksensä.

Asian käsittelyssä ja päätöksenteossa noudatetaan hallintolain esteellisyyssäännöksiä.

Asian käsittelyssä huolehditaan hallintolain mukaisesta tulkitsemisesta ja kääntämisestä silloin, kun siihen on laissa säädetty peruste, ja käytetään asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä.

Hakijan tosiasialliset mahdollisuudet ymmärtää asian sisältö otetaan huomioon kuulemisessa, neuvonnassa ja päätöksen tiedoksiannossa. Tarvittaessa käytetään selkokieltä tai tulkkausta lain edellyttämällä tavalla.

10. Opiskelijaksi ottamatta jättäminen

Hakija voidaan jättää ottamatta koko oppimäärää tai sen vaihetta suorittavaksi aikuisten perusopetuksen opiskelijaksi vain, jos:

1. hän ei kuulu aikuisten perusopetuksen kohderyhmään;
2. hänellä ei ole sellaista perusopetuksen oppimäärään tai sen osaan liittyvää koulutustarvetta, johon Otavan Opiston järjestämällä aikuisten perusopetuksella voidaan vastata;
3. haettu koulutus ei kuulu Otavan Opiston järjestämän aikuisten perusopetuksen piiriin;
4. hakijan koulutustarve voidaan hänen jo suorittamiensa opintojen tai muun osaamisen perusteella katsoa täytetyksi eikä hänellä ole aikuisten perusopetuksessa suoritettavia opintoja; tätä perustetta ei sovelleta silloin, kun hakijalla on oppivelvollisuuslain mukainen peruste suorittaa oppivelvollisuutta aikuisten perusopetuksessa, eikä silloin, kun hakijan koulutustarve voidaan toteuttaa aineopiskeluna, jolloin hänelle annetaan tästä ohjausta;
5. opiskelijaksi ottamisen kannalta välttämättömiä tietoja ei hakijasta johtuvasta syystä voida riittävästi selvittää sen jälkeen, kun hänelle on varattu asianmukainen mahdollisuus täydentää hakemustaan tai osallistua asian selvittämiseen;
6. hakija on kohdistanut hakemuksensa yksinomaan Nettiperuskouluun eivätkä kohdassa 6 tarkoitetut Nettiperuskoulun toteutustavan edellytykset täyty myöskään käytettävissä olevan ohjauksen, tuen tai kohtuullisten mukautusten avulla. Näissä perusteissa kohtuullisilla mukautuksilla tarkoitetaan yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettuja yksittäistapauksessa tehtäviä järjestelyjä, joilla turvataan vammaisen hakijan ja opiskelijan yhdenvertaiset mahdollisuudet. Kohtuullinen mukautus ei muuta opintojen tavoitteita, sisältöjä eikä arvioinnin kohdetta, vaan poistaa niiden saavuttamista haittaavan esteen. Kohtuullisella mukautuksella ei siten tarkoiteta oppimäärän tai osaamisen arvioinnin mukauttamista; tai
7. hakukohteeseen on kohdassa 4 tarkoitetulla tavalla vahvistettu rajattu määrä opiskelupaikkoja, edellytykset täyttäviä hakijoita on opiskelupaikkoja enemmän eikä hakija tule valituksi ennen hakua vahvistettujen ja julkaistujen etusijaperusteiden tai jatkuvassa haussa sovellettavan käsittelyjärjestyksen perusteella.

Ulkomailla suoritettu perusopetusta vastaava koulutus ei sellaisenaan merkitse sitä, että hakijan koulutustarve olisi täytetty. Ratkaisu perustuu hakijan yksilölliseen koulutustarpeeseen ja aikaisemmin hankitun osaamisen selvittämiseen.

Kielteinen ratkaisu perustellaan yksilöllisesti. Päätöksestä tulee käydä ilmi ratkaisuun vaikuttaneet keskeiset tosiseikat ja selvitykset sekä sovelletut säännökset ja opiskelijaksi ottamisen perusteet.

Kohdan 7 tilanteessa päätöksestä ilmenevät myös sovelletut etusijaperusteet tai jatkuvan haun käsittelyjärjestys ja se, miten niitä on hakijan osalta sovellettu.

Hakijaa ei jätetä ottamatta opiskelijaksi oletetun heikon motivaation, aikaisemman opintojen keskeytymisen, aikaisemman eronneeksi katsomisen tai muun vastaavan tulevaa opiskelumenestystä koskevan ennakkoarvion perusteella.

Aineopiskelijaksi ottamatta jättämiseen sovelletaan soveltuvin osin tässä kohdassa määrättyjä menettelyperiaatteita sekä kohdassa 4 määriteltyjä aineopiskelijaksi ottamisen perusteita.

11. Kielletyt opiskelijavalinnan perusteet

Opiskelijaksi ottamista koskevaa ratkaisua ei saa perustaa:

- hakijan alkuperään, kansalaisuuteen, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, terveydentilaan, vammaisuuteen, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai muuhun yhdenvertaisuuslaissa tarkoitettuun henkilöön liittyvään syyhyn ilman laissa säädettyä hyväksyttävää perustetta;
- hakijan aikaisempaan eronneeksi katsomiseen tai opintojen keskeytymiseen sellaisenaan;
- oppilaitoksen aikaisempiin kokemuksiin hakijasta ilman asianmukaista ja ajantasaista selvitystä;
- oletukseen hakijan motivaatiosta, elämäntilanteesta tai tulevasta opiskelumenestyksestä;
- toisen viranomaisen mielipiteeseen tai suositukseen sellaisenaan, ellei laissa toisin säädetä; tai
- muuhun perusteeseen, jolla ei ole hyväksyttävää, objektiivista ja oikeasuhtaista yhteyttä opiskelijaksi ottamiseen.

Kohdassa 6 tarkoitetut Nettiperuskoulun toteutustavan tosiasialliset opiskeluedellytykset eivät ole hakijan kieleen tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyn perustuva yleinen este aikuisten perusopetukseen ottamiselle. Niiden arviointi saa vaikuttaa ainoastaan siihen, voidaanko hakijan hakemus hyväksyä juuri Nettiperuskoulun toteutustapaan.

12. Hakumenettely

Otavan Opiston aikuisten perusopetukseen hakeudutaan oppilaitoksen ilmoittaman hakumenettelyn mukaisesti.

Hakijoiden saatavilla pidetään ennen hakemista tieto opiskelijaksi ottamisen perusteista, mahdollisista hakukohdekohtaisista opiskelupaikkamääristä ja etusijaperusteista sekä Nettiperuskoulun toteutustavan edellytyksistä.

Jos käytössä on jatkuva haku, hakemukset käsitellään ilman aiheetonta viivytystä. Hakijalle esitetään pyynnöstä hallintolain 23 a §:ssä tarkoitettu arvio päätöksen antamisajankohdasta.

Hakijalle annetaan hallintolain 8 §:n mukaista neuvontaa hakemisesta, opiskelun vaihtoehdoista ja opiskelijavalinnan perusteista.

Opiskelijavalinnan kannalta merkitykselliset selvitykset, haastattelut, arvioinnit ja kuulemiset dokumentoidaan siinä laajuudessa kuin asian ratkaisemisen ja päätöksen jälkikäteisen todennettavuuden kannalta on tarpeellista.

13. Päätöksenteko, tiedoksianto ja muutoksenhaku

Opiskelijaksi ottamista ja perusopetuslain 46 a §:ssä tarkoitettua eronneeksi katsomista koskevat yksittäiset päätökset tekee se viranhaltija, jolle Mikkelin kaupungin sivistyslautakunta on hallintosäännön 45 §:n nojalla siirtänyt toimivallan.

Viranhaltijan ollessa poissa tai esteellinen päätöksen tekee toimivaltamääräysten mukainen sijainen.

Opiskelijaksi ottamista koskeva päätös tehdään kirjallisena hallintopäätöksenä.

Päätöksestä tulee käydä ilmi asian laadun edellyttämässä laajuudessa:

- päätöksen kohteena oleva hakemus;
- ratkaisu ja se opiskeluvaihe ja toteutustapa, johon hakija otetaan;
- kielteisen tai hakemuksesta poikkeavan ratkaisun keskeiset tosiseikat ja selvitykset;
- sovelletut säännökset ja opiskelijaksi ottamisen perusteet;
- päätöksentekijä ja toimivallan peruste; sekä
- muutoksenhakua koskevat tiedot.

Kielteinen päätös ja muu hallintolain mukaan perusteltava päätös perustellaan hallintolain 45 §:n mukaisesti.

Päätös annetaan hakijalle tiedoksi hallintolain tai sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain mukaisesti. Päätöstä ei anneta tiedoksi pikaviestimellä, tekstiviestillä tai muulla vastaavalla epävirallisella kanavalla.

Päätökseen liitetään asianmukainen muutoksenhakuohje.

Perusopetuslain 42 §:ssä tarkoitettuun opiskelijaksi ottamista sekä 46 a §:ssä tarkoitettua eronneeksi katsomista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Lupa- ja valvontavirastolta. Oikaisuvaatimusaika on perusopetuslain 42 b §:n mukaisesti 14 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusohje liitetään sekä myönteiseen että kielteiseen opiskelijaksi ottamista koskevaan päätökseen silloin, kun päätös on perusopetuslain 42 §:ssä tarkoitettu muutoksenhakukelpoinen päätös.

Tässä kohdassa tarkoitetut päätökset ovat kuntalain 92 §:ssä tarkoitettuja yksilöön kohdistuvia opetustoimen asioita, joita ei voida ottaa ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.

14. Uudelleen hakeminen

Kielteinen opiskelijavalintapäätös, aikaisempi opintojen keskeytyminen tai aikaisempi eronneeksi katsominen ei estä hakijaa hakemasta myöhemmin uudelleen aikuisten perusopetukseen.

Uusi hakemus ratkaistaan hakemuksen vireille tullessa voimassa olevien opiskelijaksi ottamisen perusteiden sekä hakijan senhetkisen tilanteen ja koulutustarpeen perusteella.

Aikaisempaa kielteistä opiskelijavalintapäätöstä ei sellaisenaan käytetä uuden hakemuksen hylkäysperusteena.

15. Yhdenvertaisuus, tietosuoja ja dokumentointi

Opiskelijavalinnassa noudatetaan hallinnon oikeusperiaatteita ja yhdenvertaisuusperiaatetta. Samanlaisessa tilanteessa olevia hakijoita kohdellaan samojen perusteiden mukaisesti.

Hakijan yksilöllinen tilanne otetaan huomioon silloin, kun sillä on asiallinen yhteys koulutustarpeen, opiskeluvaiheen, toteutustavan tai tarvittavien ohjaus- ja tukitoimien sekä kohtuullisten mukautusten arviointiin.

Opiskelijavalinnan yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan osana Otavian yhdenvertaisuussuunnittelua.

Hakijoiden henkilötietoja käsitellään vain siinä laajuudessa kuin opiskelijaksi ottamista koskevan asian käsittely tai muu lakisääteinen tehtävä edellyttää. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja käsitellään vain silloin, kun käsittelylle on asianmukainen oikeusperuste ja tieto on tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellinen.

Hakijalle annetaan tieto häntä koskevien henkilötietojen käsittelystä tietosuojalainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Hakijaa koskevia tietoja luovutetaan vain, jos luovutukselle on laissa säädetty peruste.

Opiskelijavalinnan kannalta merkitykselliset tiedot ja selvitykset dokumentoidaan siten, että päätöksen perusteet voidaan jälkikäteen todentaa. Tietoja säilytetään ja hävitetään Mikkelin kaupungin tiedonhallintaa, arkistointia ja tietosuojaa koskevien määräysten mukaisesti.

16. Sovellettavat keskeiset säännökset ja määräykset

Opiskelijaksi ottamisessa sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja määräyksiä, erityisesti:

- Suomen perustuslakia (731/1999);
- perusopetuslakia (628/1998), erityisesti sen aikuisten perusopetusta, opiskelijaksi ottamisen muutoksenhakua ja eronneeksi katsomista koskevia säännöksiä;
- oppivelvollisuuslakia (1214/2020);
- hallintolakia (434/2003);
- yhdenvertaisuuslakia (1325/2014);
- kielilakia (423/2003);
- kuntalakia (410/2015);
- viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999);
- EU:n yleistä tietosuoja-asetusta ja tietosuojalakia (1050/2018);
- valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia (884/2017);
- Opetushallituksen voimassa olevia aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita;
- Mikkelin kaupungin voimassa olevaa hallintosääntöä;
- Liikelaitos Otavian voimassa olevaa toimintasääntöä; sekä
- Otavan Opiston voimassa olevaa aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelmaa.

17. Perusteiden julkaiseminen ja seuranta

Nämä opiskelijaksi ottamisen perusteet liitteineen julkaistaan Otavan Opiston verkkosivuilla ja pidetään hakijoiden saatavilla ennen opiskelijavalintaa.

Perusteista laaditaan lisäksi hakijoille mahdollisuuksien mukaan selkeä ja saavutettava kuvaus.

Perusteiden ajantasaisuutta seurataan ja niitä päivitetään tarvittaessa lainsäädännön, Opetushallituksen määräysten, Mikkelin kaupungin hallintosäännön tai Otavan Opiston toiminnan muuttuessa.

Nettiperuskoulun osalta seurataan erikseen liitteessä A tarkoitetun arviointimenettelyn yhdenvertaista soveltamista sekä sitä, kuinka usein arviointi johtaa siihen, ettei hakemusta voida hyväksyä Nettiperuskoulun toteutustapaan.

Jos opiskelupaikkoja on rajattu, seurataan lisäksi etusijaperusteiden ja jatkuvan haun käsittelyjärjestyksen soveltamista sekä niiden vaikutusta eri hakijaryhmiin.

18. Voimaantulo

Näiden perusteiden voimaantulosta päättää Mikkelin kaupungin sivistyslautakunta.

Perusteita sovelletaan hakemuksiin, jotka tulevat vireille perusteiden voimaantulon jälkeen.

Ennen voimaantuloa vireille tulleet hakemukset ratkaistaan niiden vireille tullessa sovellettujen perusteiden ja säännösten mukaisesti.

LIITE A

Nettiperuskoulun opetuskielen taidon ja itsenäisen verkko-opiskelun valmiuksien arviointi

1. Arvioinnin tarkoitus

Arvioinnissa selvitetään, täyttyvätkö hakijan osalta Nettiperuskoulun toteutustavan tosiasialliset opiskeluedellytykset siten, että hän kykenee opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisilla suomenkielisillä oppimateriaaleilla ja suorittamaan päättövaiheen opintoja pääosin itsenäisenä verkko-opiskeluna.

Arviointi ei ole hakijoita keskenään vertaileva pääsykoe, eikä sillä ratkaista, onko hakija opiskelijaksi sopiva, arvioida hänen motivaatiotaan tai ennakoida hänen tulevaa opiskelumenestystään. Arvioinnin tarkoituksena on yksinomaan selvittää Nettiperuskoulun toteutustavan edellyttämät opiskeluedellytykset.

2. Arvioinnin kohteet

Arvioinnissa selvitetään hakijan tosiasiallista valmiutta:

1. ymmärtää päättövaiheen opinnoissa käytettävää suomenkielistä kirjallista oppimateriaalia;
2. tuottaa opinnoissa edellytettäviä kirjallisia vastauksia suomen kielellä;
3. toimia itsenäisesti käytössä olevassa oppimisympäristössä ja käyttää opinnoissa tarvittavia digitaalisia välineitä; sekä
4. suunnitella, aikatauluttaa ja edistää opintojaan pääosin itsenäiseen verkko-opiskeluun perustuvassa toteutustavassa.

Arvioinnissa ei aseteta erillistä kielitutkintoa, kielitaidon tasoa tai muuta muodollista kelpoisuusvaatimusta, ellei sellaisesta ole erikseen säädetty.

3. Menettely

Arviointi perustuu kokonaisarvioon, jossa voidaan käyttää hakemusta, hakijan toimittamia asiakirjoja, haastattelua sekä tarvittaessa päättövaiheen tavanomaista opiskelutehtävää vastaavaa kirjallista tehtävää tai muuta käytännön opiskelutilannetta vastaavaa selvitystä.

Kaikkiin hakijoihin sovelletaan samoja arviointikohteita ja samoja arviointiperiaatteita.

Hakijalle kerrotaan ennen arviointia, mitä arvioidaan, miten arviointi toteutetaan ja miten arvioinnin tulosta käytetään opiskelijaksi ottamista koskevan asian käsittelyssä.

Arviointimenettelyä ei käytetä hakijoiden keskinäiseen pisteyttämiseen tai paremmuusjärjestykseen asettamiseen.

4. Arvioijat

Arvioinnin tekee vähintään kaksi Otavan Opiston opettajaa, opinto-ohjaajaa tai muuta tehtävään soveltuvaa opetushenkilöstöön kuuluvaa henkilöä yhdessä.

Arvioinnin keskeinen tulos ja sen perustelut dokumentoidaan.

Arviointi on osa asian selvittämistä. Opiskelijaksi ottamista koskevan hallintopäätöksen tekee perusteiden kohdassa 13 tarkoitettu viranhaltija.

5. Ohjaus, tuki ja kohtuulliset mukautukset

Arvioinnin tulosta tarkasteltaessa selvitetään ennen kielteistä ratkaisua, voidaanko hakijan opiskeluedellytykset turvata kohtuudella järjestettävällä ohjauksella tai tukitoimilla.

Vammaisen hakijan osalta selvitetään yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitetut kohtuulliset mukautukset.

Tarvittavat kohtuulliset mukautukset tehdään myös itse arviointimenettelyssä. Mukautuksia voivat olla hakijan yksilöllisen tarpeen mukaan esimerkiksi lisäaika, soveltuvat apuvälineet tai muu kohtuullinen järjestely, joka ei muuta arvioinnin varsinaista kohdetta.

6. Arvioinnin tulos

Arvioinnista ei anneta hakijalle hyväksytty/hylätty-arvosanaa eikä pistemäärää.

Arvioinnin tuloksena todetaan, onko käytettävissä olevan selvityksen perusteella riittävät edellytykset aloittaa opinnot Nettiperuskoulun toteutustavassa ja mitä ohjaus-, tuki- tai mukautustoimia opiskelun aloittaminen mahdollisesti edellyttää.

Hakijalle kerrotaan arvioinnin tulos ja sen keskeiset perustelut. Hakijan oikeudesta saada tieto häntä koskevista asiakirjoista säädetään erikseen.

Jos edellytysten ei arvioida täyttyvän, hakijalle selvitetään ennen opiskelijaksi ottamista koskevan asian ratkaisemista mahdolliset muut hänen koulutustarvettaan vastaavat opiskeluvaiheet, toteutustavat tai koulutusvaihtoehdot.

7. Dokumentointi

Arvioinnista dokumentoidaan asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisessa laajuudessa:

- käytetty arviointimenettely;
- arvioinnin keskeinen aineisto;
- arvioijat;
- arvioinnin tulos ja keskeiset perustelut; sekä
- selvitetyt ohjaus- ja tukitoimet sekä kohtuulliset mukautukset.

Dokumentointi tehdään siten, että opiskelijaksi ottamista koskevan ratkaisun perusteet voidaan tarvittaessa jälkikäteen todentaa.